

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 5. Plantavit vineam. Dicitur palmes esse Christianus, qui nisi fructum ferat, soli conuenit igni.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

Est. 19 cum indignatione euellent : Et auulsa est in
tra in terramque proscisa. Vltimo : hos protulit
inscruenda botros, vincula quibus tibi strinxerunt
manus, flagra, quibus carnem tibi ceciderunt,
spinas, quibus tibi verticem coronauerunt,
crucem, cui te affixerunt, fel & acetum, quo te
suscipientem potauerunt ; In quem igitur finem tu
eam Domine plantasti ?

IV. Hanc eandem mouent SS. Patres quæstio-
nem, cur Deus creauerit hominē, & in amantis-
simo statuerit paradiso, cum præficeret eius in
eo calum grauisimum, & non tolerandam in-
obedientiam ; mille calamitatum iugo, mortifi-
que sententiâ condemnandum. Eodem sensu
hanc D. Chryostom. a. D. Augustin. b. D. Am-
bros. c. obtecerunt discutunt, cur Christus fi-
bi in Apostolum elegerit Iudam, quem præno-
scebat ex eo sumpturum occasionem vendendi
tradendique Saluatorem : *Sæbat enim quis eum
affat. traditurus, ait D. Ioannes. Ad quid hoc ? Si
sciebat Saluator, quod Iudas eum proditurus esset,
cur illum elegit ? Sa sciebat Adam comesturum de
legno, cur illum in paradiso collocauit ?* quærit D.
Chryostom. Quis sapiens hoc ageret ? Optime
quæstioni respondet idem Chryostom. Eos præ-
ficienti formauit, vincente præficienti bonitate.

Quod exponit auctor modernus Petrus de
Lect. at multo luculentius ipse Christus dum
ait vineam plantaram ab homine, qui pater es-
set familias. *Homo erat paterfamilias*, quo diui-
nam erga nos testatur bonitatem amoremque
patris, patris inquam, cui nullus comparandus,
quod paucis verbis eleganter expresse Terul-
lian. *Tam pater nemo, tam pius nemo* ; Patris vis-
cera, tantis ei conueniunt prærogatiuis, vt om-
nia patrum mundanorum viscera vel leue sint
vestigium ac liura ex illa patris descendens ef-
sentia, quâ Deus est: *Ex quo omnis paternitas in
terra nominatur.* Qua ratione nobis iniungit
Patrem vobis vocare vobis super terram, *vnus
est enim Pater vester, qui est in caelis.* Quo signi-
ficat, quod respectu Patris illius cælestis nul-
lus in terra pater vocari mereatur: Proinde tan-
tus est in eo paternus amor ac bonitas, vt om-
nium quos terra tulit, in vnum conuincti, ne-
quidem amoris illius patris cælestis, quo nos
diligat, umbra vocari aut esse mereantur: *Tam
pater nemo, tam pius nemo.*

VI. Summis efferunt præconijs historiographi
gentiles vt rem monstruosam Agrippinæ Impê-
triciæ filia Germanici, matris Neronis, amo-
rem ardentissimum ; dum de creando filio suo
Imperatore negotium ageretur, ad cuius pro-
Hieron. *Sup. de Lamma Tom. II.*

motionem veneno è medio sustulerat Clau-
dium secundum suum coniugem, cum ei aruf-
pices prædixissent, quod si ad Romanum filius
eueheretur Imperium: mater vta lueret, ipse
quippe illam impius interimeret matricida: vlti-
tu animoque respondit alacri ac generoso: *O-
cedat, dum regnet.* O matris in filium amorem
omnino singularem, quæ, vt in perij filius ha-
benas moderaretur, tanta necem suscepit etiam
à filio inferendam voluptate: Verumamen: *Tam
pater nemo, tam pius nemo*: ad eam Patris super-
ni dilectionem, qua nos dilexit, scimus aspira-
re posse neminem: ille namque vineam planta-
uit, quam prænouerat, pro fructibus, vni-
suauius, amaram illi mortem illauram;
quia per hanc filij sui ad regni cælestis euehe-
rentur imperium; prædestinatos intelligo, in-
diuini sui intellectus vtero ante omnia facu-
la conceptos de quibus sic Apostolus: *Quos
præfeci & prædestinauit.* Moriat ego in ter-
ra eorum manibus quos plantauit, & elegi mi-
hi in populum, modo saluetur, modo reguet
homo in celo gloriosus. Congruè vobis ad-
duco Deum ipsum ex ore Isaia loquentem: *A-
dite me Ege, qui portamus à meo vtero, qui
gestaui à mea vulua, &c. Ego feci, &
ego feram, ego portabo, & saluabo.* Poterat vique
Deus sic cuncta disponere, vt cælestis sua da-
retur gloria prædestinatis, nullo tamen medio
suo labore, nec vllâ molestiâ ob negatum sibi
à vinea fructum: at voluit suis omnibus amor
esset in confesso, quo pro hominibus mortem
oppetere dignatus est eorumque cadere mani-
bus, quos mens erat saluare, regesque illis ipsa
motte, quam ei inferebant, coronare. Longo
cedit huic amori intervallo, Davidis ille in re-
bellem filium Absalon amor multorum ore ce-
lesterimas, quo mox pro filio, vt ille viuis sa-
nuisque superestector repetitis vocibus, ac sin-
gulibus posse cupiebat: *Quis michi tribuat, vt
ego moriar pro te.*

§. 5. Plantauit vineam. Dicitur palmes esse
Christianus, qui nisi fructum ferat, soli con-
uenit igni.

PLurimæ congeruntur rationes, ob quas di-
uina quâdam sapientiâ Dominus Eccle-
siam suam sub simbolo vineæ, fideles au-
tem quos in ea posuit, sub palmitum symbo-
lo significauit. Prima est namque palmes in sercu-
dis palmites,

Ratio est
quia pa-
ter erat.
Hic de A-
dam &
Eua cru-
cifixerunt
Christi.
Dicitur
Diu. grat.
Hic, 16.
TERTVL-
Lian. Lib. de
pauit. ad
Hebr.
Ephes. 3.
11.
Matt. 23. 9

Rom. 8. 19

Isai. 46. 5.

2. Reg. 18.
33.

is fructibus vberimus, si talis sit qualem esse conuenit, nulla verò planta hæc inuētor, si fructibus sit infœcunda. Proprium est palmi fructuoso, quod totus sit utilis Domino; nihil in eo reijciendum. In Vere primum germinat pampinos qui prouocant appetitum; anni primitias, quare etiam sunt gratiores: ilico productiorem odoris suauissimi, unde & celestis illa sponsa, diuinum suum alliebat sponsum, egredietur cum illa, & vinearum odore gratissimo simul recreantur: *Veni dilecte mi, egrediamur in agrum etc. videamus si floruit vinea; Quinimo & altera vice sponsus sponfam exhortatur, ad vinearum odorem capiendum sa vberitimum: Surge prope amica mea etc. vinea florentes dederunt odorem suum.* Tais autem est hic odor, qui confortet cerebrum, quo oculorum acies & acuitur & delectatur præcipue verò fugat serpentes, & infecta venenata. Post hæc en tibi propinat omphactum, tot modis profectum, & pumo anni tempore iuendum, v. illo tanquam sautori v-tatis condimento. Continuo adsunt vuz, quarum aliquas in præfenti comedis, alias in hyemem referuas; ex alijs vinum exprimis, liquorem amantissimum, vt de eo dicere licuerit:

Ratio 1.

Quia nihil pal-

mite fru-

tuosius.

Cant. 7.

12.

Cant. 2.

23.

Judic. 9.

13.

Eze. 15. 2.

II.

Sicut ni-

hil iuti-

bus pal-

mite ste-

rili.

Latifcat Deum & homines. Quando hoc acce-

dit, in acetum mutatur, quod sæpius vino an-

teponitur quod nobis summo sit emolumento.

Expressis iam botris supersunt grana & vi-

cia columbis tuis accommoda, & quod tibi re-

manet simandis campis terræque congruè ca-

lesfaciendæ. His omnibus collectis, & palmi-

tibus vindemiatis, remanent racemi, sapore per-

grati, ex quorum folijs ambrosia tua nutrit, sic

vt ne vnum quidem pereat *ih. 15. 1.* Tandem tot

ab eo acceptis commodis, *ih. 15. 1.* tibi relin-

quit, hyemis tempore *ih. 15. 1.* quod, qui ex

eis ad manum, celeriter, *ih. 15. 1.* gratissimo

congeritur. His omnibus superaddo, eorum ci-

neres lixiuo, alijsque vribus accommodos.

Attamen nulla Domino suo inuētor planta si

fructibus carcat: nec enim utilis est vt ex ea ta-

bulæ ferræ fecerunt, vt pinus, nec vt hastæ exa-

euantur, velut ex fago: nec domus ædificandæ

fiunt laquearia, nec baculus, cui itinertis inni-

taris.

Ex his deducuntur rationes illæ notissimæ,

quas Dominus Ezechiel propofuit. *Quid fiet*

de ligno vitis. Agedum propheta, si palmes fru-

ctibus sterilefcant, cui rei vtilis cenfebatur, quid

ex illo confingam? num ostia? num fenestras?

num nauium malos? num ambulacris tabulas?

rili.

nihil horum; soli conuenit igni. Palmes est Christianus, quando talis est, qualem esse de-

cer, si fructus profert, ad quos & plantatur &

colitur, omnia eius Deo sūt gratissima: *ih. 15. 1.*

Domino, omnia Deo sapiunt, eius cogitationes, et

eius verba, eius opéra, eius gressus, eius eu-

ra, eius vita, eius mors, eius cibus, eius po-

tus: Sive manducati, sive bibiti, sive aliud quid

faciatis, omnia in gloriam Dei faciunt. Sive iustus

viuat sive moriatur, omnia in Dei gloriam faci-

demque referuntur: Sive viuimus, sive morimur, sive

Domini sumus. Dormiat, aut vigilet, comedat, aut

ieiunet, in omnibus Deo seruit, cuncta flo-

que ad eius refert obsequium: Diligemus in Remo

Deum, omnia cooperantur in bonum. Quis vidit Romæ

caelestem sponsum tanto sponfic flagrate desi-

derio, vt ipsa tora, & quicquid in illa venit con-

siderandum, illi sapiat; & sibi complacens il-

lam confidet membratim: cuique suum mem-

bro corporis assignans eloquium, itaque in illa

sibi complacuit, ac tanta formæ captus est ele-

gantia, vt ipse fateatur, vel minimum eiusdem

*capillum, pro cor eius vulnere lancinasse: *Vul-**

nerasti cor meum sicut in a spissa etc. in vno cri-

ne colli tui, q. d. necdum Deo summopere placere

præclatiora virtutum opéra, martyrium, pro-

fecta ieiunia, corporis flagellationes, extaticas o-

rationes, excellentissimæ charitatis exercitia,

quinimo Deo maximopere sapere, vel vnicum

aut leuissimam piam iustorum cogitationem,

gemitum, orationem ejaculatoriam, quæ tuo

iudicio, crini compara: ut leuissimo, quem in di-

uersa rapit Æolus. Quinimo dum ipsis indicat

dilectis, quanti sint hæc apud Deum na saunt:

*Sed & capilli capitis vestri omnes numerati sunt. *Lu. 12.**

Quam Deo (quis dicat) gratum vnicum quod

*illis offert boni desiderium? vnum: *Miserere**

*mei Deus quoniam infirmus sum. Vnum: *Ad te le-**

uius amman meam, Deus meus in te confido, non

*erubescam. Vnum: *Quis mihi tribuat, vt mor-**

*riar pro te? Vnum: *Pater peccauit. Vnum Deus pro-**

prius esto mihi peccatoris. Verum enim vero, ni-

hil, minus Deo lapidam, homine Christiano,

*infecundo: *Quid fiet de ligno vitis? Ad quid**

*Deus tuū indiget opéra? quid de te facie? *Quid**

illi in te placebit? Num à te exaget, vt pedes

suas custodias? vt eius promoueas lites? vt eius

ama distindas aratro? vt eius causam aduoca-

tes tuearis? eius augeas ararium? mandata e-

ius ac litteras expeditas? Ad nihil horum vales,

nisi vt in ignem coniciaris sempiternum exu-

rendus. Proinde consultum foret, diebus signo-

lis, te ipsum in tribunalis citares, & à te ipso ra-

tionem

eionem exiges ea facta interrogatione, quam Dominus olim L'azæ præcepit, vt adiuu-
pli Sobriæ proponeret, cui nihil minus cura erat, quam suum exequi diligens officium:
Quis tu hic, aut quasi quis hic? Adesto num tui aliquando muneris recordaris, num in mentem venit, in quem hic te finem statuerim? Num ea ferè intentione hoc tibi munus imposuerunt vt agas quod agis: nimirum, vt comedas, bibas, totaque die pompaticus obambules, tuis tantum intentus, sedulusque delicijs? Vt hæc ageres, tibi foris erat remanendum. Ignoras hoc te suscepisse munus, vt ea quæ templi sunt sedulus exequaris? quid te premit? quomodo tuo satisfacis officio? scito igitur, quod *Expellam te inde* &c. Christiane, in quem te cogitas finem ad Dei Ecclesiam esse conuocatum? *Quid tu hic, aut quasi quis hic?* Tibine persuades, hanc eam esse Domini mentem vt comedas, vt bibas, vt epiletis & ea quæ tibi sapiunt omni studio promoueas, totus inhians vanitatibus carnisque voluptatibus? Ad hæc tui Deus non indiguat manere vitæ poteras in infidelitatis errore reprobandum. In vineam te miserunt, vt botros referres Deo sapidissimos, orationem, Sacramentorum frequentiam, opera misericordiz, penitentiam, ieiunia, cæli flagrantissima desideria. Si similis & rillus Deo non occurras, lata est contra te sententiâ: *Ecce ignis ductum est in escam.*

§. 6. *Ferre tenetur fructum Christianus, cum velut palmes putetur, & colatur.*

Secunda sit illa ratio: etenim palmes inter alias plantas singulari præcellit conditione, quod fructum non adferat, nisi male exceptus, putatus, rescissus, iam suis orbatus: alia porro plantæ, vt fructum adferant plurimum, excoluntur, siemantur, curantur ita, vt ipsis nec vnicum folium auferatur. Quæ non cura adhibetur persico, malo punice, citro, amygdalo, cydoniæ, pruno, ceraso: stercores irrigas sepe circûdas, vt ne quidem tâgantur manu viators, nec niuimus eos ramusculus amputetur, hoc enim esset, eis fructus demere fecundiores: vt autem fructus palmes adferat vberiores, quàm non ei videns seuerus? Accedit riuitor, & libera manu totam præscindit, putat vt ne minimum ei permittat sarmentum, en tibi miser palmes, contractus, corrugatus, in lacrymas effusus, vt calcicatum mortuumque di-

xeris. O Domine, (respondet agricola) nihil illi magis competit, vt fructum adferat, & quod contractior & corrugator; en ad ferèdos fructus fit aptior. Te ipsum hic ô Christiane cogita delinquentum: palmes es vineæ Dei sanctissimæ, Ecclesiæ suæ. Hocine credis, tales te fructus prolatum, quales exposcit Deus comedendo, bibendo, delicijs indulgendo cutem tuam basillicè nutriendo, vestibus mollioribus, quasi inter gossypium luxuriosu. Hoc agendi modo, fructus, quidem adferes non Deo sed dæmonio gratissimos, de quibus sic Apostolus: *Manifesta sunt opera carnis, quæ sũt: fornicatio, immunditia, impudicitia, luxuria &c.* Vt autem Deo fructus proferas lapidissimos, necesse est, carnem tuam duris excipias, mortifices ieiunijs, extennes flagellis, affligas castigationibus, capillamentum rescindas, sensus tuos comprimas, vitum contrahas, linguam coercetas. En quam neruose describat Apostolus optimam palmitum conditionem. *Gloriamur in tribulationibus scientes quod tribulatio patientiam operatur &c. probatio vero spem. Gloriamur delectamur, sublimis præ gaudio in persecutionibus, in fame, in siti, in vigilijs, scientes ex his fructum patientiæ veritatum oriturum.*

Asserit Christus prima veritas præcipuos fructus prociure in patientia: *Fructum adferens in patientia.* Quæ tibi proinde necessaria perhibetur ad corporis macerationes, vigilijs, ignominias, ieiunia, morbos, carceres &c. Primos intueri palmites, quomodo excepti: *Ludibria & verbera experti, in super & vincula & carceres: lapidati sunt, facti sunt, tentati sunt, in occasione gladij mortui sunt &c. egentes, angustiati, afflicti, quibus dignus non erat mundus, in siluandibus errantes, in montibus & speluncis, & in caueruis terra.* Contemplare palmes illos fecundissimos, quibus mundus non vidit vberiores: Apostolos, martyres, ita rescissos, contoscos, omnibus suis spoliatos sarmentis, bonis, opibus, domibus, filijs, dignitate, quinimo & ipsa vita, quâ nihil homini charius. Mitare Anachoritas, tam arctè conelufos, tam rigidè luxuriantibus nedos pampinis, huius mundi. Hoc putandi modo fructus gratissimus Deo consecratur. Et hac quoque doctrinâ Christus suos præmonuit discipulos instante suæ passionis horâ vt vidètes eum, qualem breui viderent captum, ligatû, flagellatum, coronatum, crucifixû denique mortuum, exemplum non sumerent scandalum, nec deturâ ei tollerent negarentque auctoritatem. Hoc (ait) scitote discipuli mei desideratissimi: *Ego sum vester & pater*

Gal. 5. 19.
Rom. 5. 3.
Luc. 8. 15.
Hebr. 11.
Ioh. 15. 1.

